

NENAJDU MĚSTEČKO TAKOVÝ JAKO VY, KLATOVY

Estébák mi zkroutil ruku dozadu, prý žádné voloviny, a odvedl mě do auta před branou. Nechápal jsem, co bych mohl s nohou v sádře dělat za voloviny, ale to asi nevěděl ani on. Koho naložili do dalších dvou aut, nevím. Snad ty dva postřelence z karlovarské nemocnice, kteří se mnou přijeli do ústředního tábora. Státními prostředky se rozhodně příliš nešetřilo – na eskortu tří zasádrovaných vyčlenili šest ozbrojených mužů a tři auta.

Zavázali mi oči a šátek mi sundali až v jakési vězeňské kapli, kde se na mě z apsidy usmíval svatý Jan Křtitel. Ten byl také jediný, kdo se na mě usmíval. Tam mi dali lehounký, plátěný, bezmála slušivý úbor a trepky, znovu mi zavázali oči a vedli mě do cely. Cestou jsem zaslechl, že my, karlovarští, máme být rozmístěni daleko od sebe. Asi nás předcházela pověst nebezpečných brachů. O takovou pověst není v kriminále co stát.

Zavedli mě do cely, kde už pobýval nějaký vězeň. Nepůsobil příliš inteligentním dojmem a mohl to být i nasazený bonzák. Praxe mě naučila, že při vyšetřování – a oni

zřejmě chtěli něco vyšetřit – se nejčastěji sedí na samotkách.

Když jsem se svého spolubydlícího zeptal, kde jsem, ukázal mi razítka na příkrývkách. Tak jsem tedy v Klatovech. Když už byli takoví tajnůstkáři, neměli dávat na příkrývky razítka se jménem a místem instituce! O Klatovech jsem už něco dříve zaslechl. Byla to nově zřízená vazba StB speciálně pro Jáchymov a okolí.

Potom zaznělo ze sousední cely klepání morseovky. Můj spoluvězeň řekl, že už to tak klepe několik dní, ale že tomu nerozumí. Byl to Plšek! Tak ho tedy také mají. Vyklopil mi, že ho chytli vojáci až hluboko ve vnitrozemí a on je přemlouval, aby ho nechali běžet! Zřejmě se s nimi nedohodl.

Svému zvědavému spoluvězni jsem ale oznamoval neškodné nesmysly, co mi slina na jazyk přinesla. Nevěřil jsem mu, mluvil dost zmateně a příliš se vyptával, což se ve slušné muklovské společnosti nedělá.

Tehdy jsem zapochoyboval o údajné „genialitě“ tehdejší StB. Předně ten omyl s mou maličkovostí v ústředním táboře a teď mě dají do sousední cely s nejdůležitějším komplicem, s kterým jsem se ještě předtím nemohl domluvit! To by se profesionálům stát nemělo. A ještě nasadí do cely bonzáka neznalého morseovky! Předtím měli obavy, abych nebyl příliš blízko kolegům z karlovarské nemocnice, které jsem znal jen krátce. Kdo se v tom má vyznat? Dospěl jsem k názoru, že kdyby StB nevládla sítí konfidentů a provokátorů a byla nucena používat výhradně mozky svých zaměstnanců, dobře by bylo v ilegálních luzích a hájích.

Chvilí jim trvalo, než přišli na naše večerní „vysílání“ a rázně zakročili. Přestěhovali mě na jinou, tentokrát prázdnou celu, kde široko daleko neťukla ani tečka. Ale s Plškem jsme už vše potřebné dohodli.

Potom přišly výslechy a protokoly. Referent mě přivítal výrokem: „Stůjte v pozoru, před cicákem byste taky stál v pozoru!“ Protože jsem vzhledem k delšímu pobytu v nemocnici přišel poslední, už toho ode mě ani moc vědět nechtěli. A také mi dost pomohlo, že jsem se mnoho dozvěděl od Plška. Vyrozuměl jsem však, že nás dávají do souvislosti s dozorcem Karolíkem – Francouzem, o kterém ještě bude řeč.

V Klatovech bylo mnoho hladu a zima. Podlaha dlaždičková, lehké, plátěné hadříky. Ráno se trochu topilo v ústředním topení, ale žebra se zahřála jen tak pět centimetrů nahore. Jak jsem se na ně přilepil a nasával blahodárné vložno (o teple se nedalo mluvit!), už na mě bachař řval, že na mě nevidí.

Jednou jedinkrát za celý klatovský pobyt jsem se přece jen ohřál. Bachař mi zavázal oči a rozvázal mi je až v koupelně. Tahle hra na slepou bábu zřejmě rozmnožila estébácký repertoár při výsleších. V roce 1948 člověk alespoň věděl, kam jde. I u StB se asi mnoho změnilo k horšímu. Ponořil jsem se do teplé vody až po nos, nehýbal jsem se a vychutnával to blaho. Netrvalo to ale dlouho. Za pár minut mě z koupele vyhnali, a tak jsem po rozpaření mrzl ještě víc.

Jednoho dne mi přinesl bachař na celu porci nedopalků, že mi to posílá Václav Novák. Tak Vašek je tu taky!

To nevěstilo nic dobrého. Specialitou komunistické justice bylo, že čím větší případ a více obžalovaných, tím vyšší tresty. A tak jsem byl zvědav, s kým jsem se podle názoru pana prokurátora spíkl proti republice. Jen abych ty lidi vůbec znal...

Mého referenta už začaly výslechy otravovat. Byl to mladý hoch, začátečník, který ještě úplně nezhloupl dlouhou službou. Otázky si nosil předem napsané, zřejmě si musel odpracovat směnu jako každý jiný smrtelník.

Když už nebylo o čem povídat, zkoušel to s politikou. Moc toho nevěděl, znal jen několik frází, jako že Masaryk byl starý tečivoda, a vysmíval se skautům. Netroufal jsem si mu příliš oponovat, šlo mi přece jen o krk. Říkal jsem si: Jak je napsáno v zoologické zahradě: Nekrmit, nedráždit! Nebo mi to u soudu polepí. A tak jsem vždycky jen tak něco přitrouble namítl, ale nakonec jsem ho vždycky nechal vyhrát, což mu očividně dělalo dobře.

Později ho už ani politika nebavila, a tak si radši povídal o holkách. Protlachali jsme nesmyslně mnohou hodinu, ale jinak si na něj nemohu stěžovat. Nevytáhal se a nezkoušel na mě silový tělocvik.

Tyto dozvuky výslechnů, kdy nebyl mlácen vyšetřovaný, ale prázdná sláma, mi vlastně skýtaly určité povyražení z mé izolace, a když později přestaly, začalo se mi po nich dokonce stýskat. Nebyl jsem tehdy ještě samotě přivyklý a trochu mi lezla na mozek. Od úplného zblbnutí mě zachránilo, že jsem se usilovně nutil zaměstnávat svou mysl rozličnými problémy. Například geometrickými, přičemž proti Archimedovi jsem měl tu nevýhodu, že jsem neměl ani ten písek. Nebo jsem lepil z fragmentů veršů z nejzapadlejších mozkových závitů celé básně. Anebo vypracovával směle projekty vzdušných zámků ve formě obchodního domu, mezinárodní restaurace či podobného nesmyslu.

Kdo to nepoznal na vlastní kůži, neuvěří, jak je hodina na samotce dlouhá.